

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทจำกัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

The Factors Influencing on Decision Making Using the Services of
Auditing Firms for Limited Companies in Lower North-Eastern Provincial Cluster 2

ประไพพิศ เลียบสื่อตระกูล^{1*} บดินทร์ภัทร์ สุนบุญรัตน์² ก้องเกียรติ สหายรักษ์³

^{1,2,3}คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Prapaipit Liubsuethagun^{1*} Bordinphat Sunboonrat² Kongkiat Sahayrak³

^{1,2,3}Faculty of Business Administration and Management, Ubon Ratchathani Rajabhat University

*Corresponding Author E-mail: prapaipit.l@ubru.ac.th

(Received: 14 Dec, 2019 Accepted: 20 Mar, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการที่จดทะเบียนในรูปแบบบริษัท จำกัด และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทจำกัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดยโสธร และจังหวัดอำนาจเจริญ โดยทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีและทีมงาน 2) ปัจจัยด้านคุณภาพการสอบบัญชี 3) ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร และ 4) ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมวิชาชีพ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบริษัทจำกัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ที่ได้จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีจำนวนประชากร 5,522 บริษัท ขนาดตัวอย่างกำหนดได้โดยใช้ตารางขนาดตัวอย่างของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 จำนวนทั้งสิ้น 361 บริษัท การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของบริษัทใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานการวิจัยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยพหุเชิงซ้อน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทจำกัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 มีจำนวน 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีและทีมงาน (Sig = .009) และ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารกับผู้สอบบัญชี (Sig = .001) ส่วนปัจจัยด้านคุณภาพงานสอบบัญชีและปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมวิชาชีพไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: การเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี สำนักงานสอบบัญชี บริษัทจำกัด

Abstract

The purpose of this research was to study general information and the factors influence on decision making using the services of auditing firms of a limited companies in lower north-eastern provincial cluster 2 include Ubonratchathani Province, Sisaket Province, Yasothon Province, and Amnatcharoen Province. This research examined the factors that were expected to affect the decision making using the services of auditing firms, include 1) knowledge and competency factors of the auditor and audit team 2) audit quality factors 3) communication factors and 4) Professional fees factors. A questionnaire was applied as a research instrument's tool for data collection from 5,522 limited companies in lower north-eastern provincial cluster 2, which registered with the Department of Business Development. The samples consisted of 361 companies by using the table of Yamane's sample size, with the confidence level at 95%. The analysis of the company's general information uses descriptive statistics include percentage, mean, and standard deviation, and the hypothesis test used multiple regression analysis at .01 level of statistical significance. The result of regression complex analysis found that 2 factors affect to the decision making using the services of auditing firms include 1) knowledge and competency factors of the auditor and audit team (Sig = .009) and 2) communication factors (Sig = .001), as for audit quality factors and Professional fees factors were not statistically significance level.

Keywords: Decision Making Using the Services of Auditing Firms, Auditing Firms, Limited Companies

บทนำ

ในปัจจุบันกิจการที่ประสบความสำเร็จโดยส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับข้อมูลทางการบัญชีที่ดีของกิจการที่บอกถึงผลการดำเนินงาน ฐานะทางการเงิน และการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินของกิจการ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการนำไปใช้เพื่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ทั้งที่เป็นบุคคลภายในกิจการและบุคคลภายนอกกิจการ โดยข้อมูลทางการบัญชีที่มีคุณภาพต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สถิติการจดทะเบียนบริษัทจำกัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เป็นผลเนื่องมาจากการเติบโตของเศรษฐกิจภายในประเทศและการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่ช่วยกระตุ้นการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอันได้แก่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และราชอาณาจักรกัมพูชา (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2561)

พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2547 กำหนดให้กิจการจำเป็นต้องจัดหาผู้สอบบัญชีรับอนุญาตซึ่งเป็นบุคคลภายนอกที่มีความเป็นอิสระ เข้ามาทำการตรวจสอบและให้การรับรองรายงานทางการเงินของกิจการ

ว่า รายงานทางการเงินนั้นมีความถูกต้อง และแสดงข้อมูลที่จำเป็นเพื่อให้ผู้ใช้รายงานการเงินรับทราบข้อมูลอย่างเพียงพอ โดยการตรวจสอบบัญชีถือเป็นวิชาชีพอิสระที่ทำหน้าที่ให้บริการตรวจสอบเพื่อแสดงความเห็นต่อรายงานทางการเงิน ซึ่งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องปฏิบัติงานภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2561) รวมถึงกฎระเบียบและข้อบังคับของสภาวิชาชีพบัญชี ในปัจจุบันพบว่าสำนักงานสอบบัญชีก็ได้เปิดให้บริการเป็นจำนวนมาก ทำให้กิจการมีโอกาสในการเลือกใช้บริการจากสำนักงานสอบบัญชีที่มีการให้บริการที่มีคุณภาพ มีการคิดค่าบริการที่เหมาะสม และสามารถทำให้กิจการมีความพึงพอใจสูงสุด (อันธิกา สังข์แก้ว, 2554)

เหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทจำกัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 โดยหวังว่าผลจากการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการทำให้สำนักงานสอบบัญชีพัฒนาศักยภาพการให้บริการให้ดียิ่งขึ้น

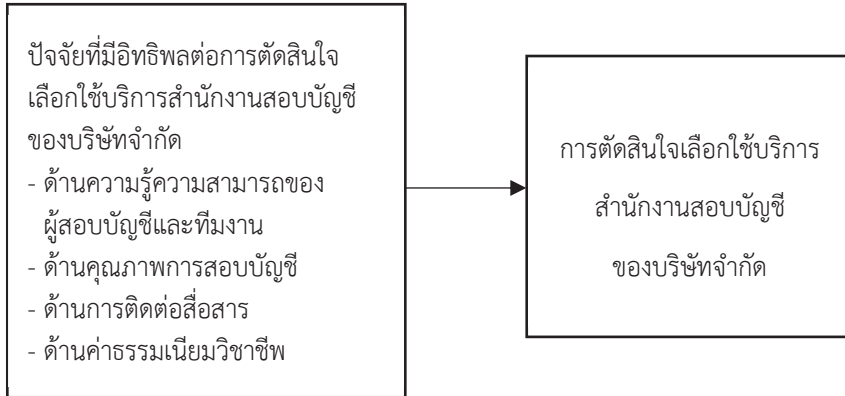
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการที่จดทะเบียนในรูปแบบบริษัทจำกัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2
2. ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทจำกัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษานี้พัฒนากรอบแนวคิดการวิจัยจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสำนักงานสอบบัญชี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยพบว่าปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงในการเลือกสำนักงานสอบบัญชีคือเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการตรวจสอบกิจการที่มีความซับซ้อนทางธุรกิจ (Denise & Higgs, 2006; ระวีวรรณ แก้ววิทย์, 2550) นอกจากนี้กิจการยังเลือกผู้สอบบัญชีที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี และการสอบบัญชีรวมทั้งกิจการที่ตรวจสอบเป็นอย่างดี (นิชากานต์ ตันติมาสน์, 2552) นอกเหนือจากนั้นปัจจัยด้านคุณภาพการสอบบัญชีกิจการก็ให้ความสำคัญเนื่องจาก ผู้ใช้บริการงานสอบบัญชีนิยมเลือกผู้ตรวจสอบบัญชีที่มีคุณภาพของงานสอบบัญชี โดยให้ความสำคัญกับความถูกต้องเชื่อถือได้ของผลการตรวจสอบ และการแสดงรายการในงบการเงินถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีและกฎหมาย (Knechel, Niemi & Sundgren, 2008) อีกทั้งปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี จากการศึกษาของ Denise และ Higgs (2006) พบว่าความสะดวกของการติดต่อสื่อสารและช่วงเวลาในการเข้าตรวจสอบบัญชีของทีมงานสอบบัญชี ช่วยให้ความสัมพันธ์ระหว่างลูกค้าและสำนักงานสอบบัญชีดีมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีมีผลต่อการเลือกใช้สำนักงานสอบบัญชี (Kirkos, Spathis & Manolopoulos, 2007) โดยค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีต้องมีความเหมาะสมและไม่มีการเปลี่ยนแปลงในภายหลัง

ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่ายังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทจำกัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 โดยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ข้อสมมติฐานการวิจัย

H1: ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทจำกัด

H2: ปัจจัยด้านคุณภาพงานสอบบัญชีที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทจำกัด

H3: ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทจำกัด

H4: ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทจำกัด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ บริษัทจำกัดที่ตั้งอยู่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดยโสธร และจังหวัดอำนาจเจริญ ที่ได้จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 5,522 บริษัท (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2561) โดยมีการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางขนาดตัวอย่าง ของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้จำนวนตัวอย่างที่ควรนำมาใช้ในการศึกษาคั้งนี้เท่ากับ 361 บริษัท ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยใช้ตารางเลขสุ่ม

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเน้นการเก็บรวบรวม ข้อมูลจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างบริษัทจำกัดในการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี เพื่อนำมาวิเคราะห์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบริษัทจำกัด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทจำกัด

ตอนที่ 3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด

การแปลความหมายเพื่อการจัดระดับค่าเฉลี่ย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) พิจารณาจากค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1981)

แบ่งออกเป็นช่วงได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 - 5.00	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 - 4.20	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 - 3.40	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 - 2.60	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.80	ระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปตรวจสอบคุณภาพของความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบความถูกต้อง และความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา แล้วนำค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Object Congruence: IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อ ผู้วิจัยนำข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไปใช้ในแบบสอบถาม (Rovinelli & Hambleton, 1977) การตรวจสอบความเชื่อมั่นแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 บริษัท เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่น ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.8 นั้นแสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และความเชื่อมั่น (Streiner & Norman, 1995) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติขั้นพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานการวิจัยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 361 บริษัท ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 78 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 21.60 ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ตามทฤษฎีของ Aaker, Kumar & Day (2001) โดยกำหนดไว้อย่างน้อยในอัตราร้อยละ 20 ของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบริษัทจำกัด

1.1 ประเภทของการประกอบธุรกิจ บริษัทจำกัดส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจประเภทธุรกิจซื้อขายสินค้า 28 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 35.89 รองลงมาประกอบธุรกิจบริการ 26 บริษัท ร้อยละ 33.34 น้อยที่สุดคือธุรกิจผลิตสินค้า 24 บริษัท ร้อยละ 30.77

1.2 รายได้ของกิจการ รายได้เฉลี่ยต่อปีของบริษัทจำกัด มีจำนวนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ล้านบาท 43 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 55.13 รองลงมาคือ มากกว่า 5 ล้านบาท - 10 ล้านบาท 19 บริษัทคิดเป็นร้อยละ 24.36 มากกว่า 10 ล้านบาท - 50 ล้านบาท 10 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 12.82 และสัดส่วนที่น้อยที่สุดคือมากกว่า 50 ล้านบาท - 100 ล้านบาท จำนวน 6 บริษัท ร้อยละ 7.69

1.3 สินทรัพย์รวมของกิจการ บริษัทจำกัดที่มีสินทรัพย์น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ล้านบาท มีมากถึง 36 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 46.15 รองลงมาคือ มากกว่า 10 ล้านบาท - 20 ล้านบาท 28 บริษัท ร้อยละ 35.90 และ มากกว่า 20 ล้านบาท - 50 ล้านบาท 8 บริษัท ร้อยละ 10.26 และมากกว่า 50 ล้านบาท - 100 ล้านบาท 4 บริษัท ร้อยละ 5.13 สัดส่วนที่น้อยที่สุดคือมากกว่า 100 ล้านบาทขึ้นไป 2 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 2.56

1.4 ผู้มีอิทธิพลและอำนาจในการเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของกิจการ พบว่า กรรมการผู้จัดการมีอิทธิพลต่อการเลือกผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จำนวน 56 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 70.51 รองลงมาคือ คณะกรรมการบริหารระดับสูงของบริษัท 14 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 17.95 ประธานกรรมการ จำนวน 5 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 6.41 และผู้จัดการฝ่ายบัญชี จำนวน 4 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 5.13

1.5 ค่าธรรมเนียมวิชาชีพของกิจการ บริษัทจำกัดจ่ายค่าธรรมเนียมวิชาชีพต่อปี มากกว่า 10,000 บาท - 50,000 บาท จำนวน 38 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 48.72 น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท จำนวน 25 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 32.05 และมากกว่า 50,000 บาท จำนวน 15 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 19.23

2. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี

2.1 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ระดับความคิดเห็นของตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีและทีมงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีและทีมงานโดยรวมคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.85 ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ตัวอย่างให้ความสำคัญกับทีมงานตรวจสอบบัญชีมีความรู้ความเข้าใจและความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีและกฎหมายภาษีอากรมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.55 รองลงมาคือ ทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีและทีมงานผู้ช่วยผู้สอบบัญชี และกฎหมายข้อบังคับที่ เกี่ยวข้องกับการบัญชีและการสอบบัญชีที่ทีมงานผู้ช่วยผู้สอบบัญชีมีความรู้ความเข้าใจ ค่าเฉลี่ย 4.40 และทีมงานตรวจสอบบัญชีมีความเข้าใจด้านบัญชีด้านภาษีอากรมีผู้สอบบัญชีภาษีอากรอยู่ในทีม ค่าเฉลี่ย 4.15

2.2 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ระดับความคิดเห็นของตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยด้านคุณภาพของงานสอบบัญชี พบว่า ตัวอย่างให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านคุณภาพของงานสอบ บัญชี โดยรวมคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.97 ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ตัวอย่างให้ความสำคัญกับทีมงาน ตรวจสอบบัญชีมี

ความระมัดระวังในการปฏิบัติงานสอบบัญชีเพื่อให้บริการเงินของบริษัท ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชี และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และรายงานของผู้สอบบัญชีสอดคล้องกับ ข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสอบมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.35 รองลงมาคือ การแสดงความเห็นต่องบการเงินของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตถูกต้องเชื่อถือได้ ค่าเฉลี่ย 4.20 และผลงานที่ได้จากการสอบบัญชีสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้ และทีมงานตรวจสอบบัญชีปฏิบัติงานสอบบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการสอบบัญชีอย่างเคร่งครัด ค่าเฉลี่ย 4.10

2.3 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร พบว่าตัวอย่างให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านความสะดวกสบายในการติดต่อสื่อสาร การติดต่อสื่อสารโดยรวมคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.74 ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ตัวอย่างให้ความสำคัญกับบริษัทที่ความสะดวกสบายในการติดต่อสื่อสารกับผู้สอบบัญชีมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.05 รองลงมาคือ ทีมงานตรวจสอบบัญชีเข้าปฏิบัติงานสอบบัญชีตรงเวลาที่ได้มีการนัดหมายไว้ล่วงหน้า ค่าเฉลี่ย 3.95 และผู้สอบบัญชีมีความสามารถในการทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของบริษัทที่ตรวจสอบ ค่าเฉลี่ย 3.90

2.4 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมวิชาชีพ พบว่า ตัวอย่างให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมวิชาชีพ โดยรวมคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.37 ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีที่มีความเหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับระยะเวลาที่ผู้สอบบัญชีและผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ใช้ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีมาก ค่าเฉลี่ย 3.90 รองลงมาคือ หลักเกณฑ์ในการคิดค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีมีความเหมาะสมกับงานที่ตรวจสอบ ค่าเฉลี่ย 3.70 และ ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีมีความคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับคุณภาพของงานสอบบัญชีที่ได้รับ ค่าเฉลี่ย 3.60

2.5 การทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี ได้ผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบสมมติฐานจากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ

ปัจจัย	ปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทจำกัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2						
	S.E.	B	β	t	Sig	Tolerance	VIF
1. ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีและ ทีมงาน (X1)	.212	.489	.380	2.882*	.009	.340	2.015
2. ปัจจัยด้านคุณภาพงานสอบบัญชี (X2)	.173	.278	.244	.548	.089	.223	.198
3. ปัจจัยด้านการติดต่อ สื่อสารกับผู้สอบบัญชี (X3)	.147	.335	.599	.881*	.001	.185	.834
4. ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียม วิชาชีพ (X4)	.421	.061	.088	1.581	.069	.046	.642

$R^2 = .726$, Adjusted $R^2 = .412$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทจำกัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 มีจำนวน 2 ปัจจัย ที่เป็นไปตามสมมติฐาน ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีและทีมงาน Sig = .009 และ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารกับผู้สอบบัญชี Sig = .001 ส่วนปัจจัยปัจจัยด้านคุณภาพงานสอบบัญชี Sig = .089 และ ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมวิชาชีพ Sig = .069 โดยที่ทั้งสองปัจจัยด้านคุณภาพงานสอบบัญชี และ ปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมวิชาชีพไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ถือว่าไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยดังกล่าวไม่สามารถพยากรณ์การตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทจำกัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ตัวแปรต้นที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด คือปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารกับผู้สอบบัญชีโดยค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ .599 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีและทีมงาน โดยค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ .380 ทำให้ทั้งสองตัวแปรนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทจำกัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ได้ร้อยละ 72.6 หรือมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 72.6

สรุปการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบว่า บริษัทจำกัดในเขตจังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดยโสธร และ จังหวัดอำนาจเจริญ ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจประเภทธุรกิจซื้อขายสินค้า โดยเป็นกิจการที่มีขนาดเล็กที่มีสินทรัพย์รวมของกิจการไม่เกิน 10 ล้านบาท และกิจการมีรายได้เฉลี่ยต่อปีไม่เกิน 5 ล้านบาท สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนกร วรจิตติมงคล (2553) ที่พบว่าบริษัทจำกัดในจังหวัดเชียงใหม่เป็นกิจการที่มีขนาดเล็กมีจำนวนพนักงานไม่มากและมีผลกำไรเฉลี่ยไม่เกิน 1 ล้านบาทต่อปี อำนาจในการตัดสินใจของบริษัทจำกัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 เลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับกรรมการผู้จัดการของบริษัท โดยกิจการมีค่าธรรมเนียมในการใช้บริการทางวิชาชีพอยู่ระหว่าง 10,000 – 50,000 บาท

นอกจากนี้บริษัทจำกัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีและทีมงาน เนื่องจากความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบบัญชีและทีมงานจะทำให้กระบวนการตรวจสอบมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะความรู้ความเข้าใจและความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีและกฎหมายทางด้านภาษีอากร รวมถึงกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของวลัยลักษณ์ สุวรรณวลัยกร (2556) ที่พบว่า คุณสมบัติที่ผู้ใช้บริการผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีคาดหวังที่จะได้รับคือความรับผิดชอบต่อหน้าที่งานที่ได้รับมอบหมายโดยปฏิบัติงานอย่างมีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพเข้าใจมาตรฐานการบัญชีและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงความสามารถด้านอื่น ๆ เช่น ความรู้ทางภาษา อย่างไรก็ตามสำนักงานสอบบัญชีควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับภาพลักษณ์ที่ดีของสำนักงานและการรักษาชื่อเสียงให้เป็นที่ยอมรับกับลูกค้าโดยทั่วไป ซึ่งชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชีย่อมเกิดขึ้นจากความรู้และความสามารถของทีมงานตรวจสอบบัญชีรวมถึงคุณภาพงานสอบบัญชี อีกปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทจำกัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 คือ ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร บริษัทให้ความสำคัญต่อความสะดวกในการ

ติดต่อสื่อสารกับผู้สอบบัญชี สามารถนัดหมายเวลาการเข้าตรวจสอบบัญชีได้ล่วงหน้า สอดคล้องกับ อันธิกา สังข์เกื้อ (2554) ที่พบว่า ความสะดวกสบายในการติดต่อสื่อสารระหว่างบริษัทลูกค้ำกับผู้สอบบัญชีมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ เนื่องจากลูกค้าส่วนใหญ่เลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีที่ติดต่อสื่อสารได้ง่าย มีความคุ้นเคย และมีระยะทางไม่ห่างจากบริษัทของลูกค้าไม่มากจนเกินไป ลูกค้ามีแนวโน้มที่จะเลือกใช้บริการอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่ธุรกิจขนาดเล็กที่มีรายได้เฉลี่ยต่อปีไม่เกิน 5 ล้านบาท ยังคงคาดหวังให้ทีมงานผู้สอบบัญชีมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีและภาษีอากรเพื่อที่จะได้สามารถแนะนำและให้คำปรึกษาแก่บริษัทได้ รวมถึงคำแนะนำเกี่ยวกับการควบคุมภายในของบริษัท ดังนั้นสำนักงานสอบบัญชีและผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี ควรระมัดระวังในการปฏิบัติงานสอบบัญชีเพื่อให้บริการเงินของบริษัทลูกค้ำถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องรวมถึงรายงานการสอบบัญชีที่มีความสอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสอบ และควรที่จะอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารระหว่างสำนักงานสอบบัญชีกับบริษัทลูกค้ำโดยการพัฒนาทักษะความสามารถของทีมงานสอบบัญชีให้สามารถประสานงานด้านการสอบบัญชีเพื่อให้ทีมงานสอบบัญชีร่วมกับเจ้าหน้าที่ของบริษัทที่เป็นลูกค้ำสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการอื่น ๆ นอกจากการใช้แบบสอบถามเช่น การสัมภาษณ์ หรือการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ในการรวบรวมข้อมูล เพื่อให้งานวิจัยมีความครอบคลุมและแม่นยำมากขึ้น และอาจจะทำการศึกษาตัวแปรอื่นที่คาดว่าจะส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชี อาทิเช่น ปัจจัยด้านขนาดของสำนักงานสอบบัญชี ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้งของสำนักงานสอบบัญชี และปัจจัยด้านความมีชื่อเสียงของสำนักงานสอบบัญชี เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. (2561). **ธุรกิจที่จดทะเบียนเป็นบริษัท จำกัด จังหวัดยโสธร.**

สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2561 จาก <https://www.dbd.go.th/yasothon>.

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. (2561). **ธุรกิจที่จดทะเบียนเป็นบริษัท จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ.**

สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2560 จาก <https://www.dbd.go.th/sisaket>.

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. (2561). **ธุรกิจที่จดทะเบียนเป็นบริษัท จำกัด จังหวัด**

อำนาจเจริญ. สืบค้นเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2561 จาก <https://www.dbd.go.th/amnatcharoen>.

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. (2561). **ธุรกิจที่จดทะเบียนเป็นบริษัท จำกัด จังหวัด**

อุบลราชธานี. สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2561 จาก <https://www.dbd.go.th/>

ubonratchathani.

- ธนกร วรกิตติมงคล. (2553). พฤติกรรมในการเลือกใช้บริการสำนักงานบัญชีของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่เทศบาลนครเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิชากานต์ ต้นติมาสน์. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ระวีวรรณ แก้ววิทย์. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- วลัยลักษณ์ สุวรรณวลัยกร. (2556). ความคาดหวังและความพร้อมของวิชาชีพสอบบัญชีไทยในการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. วารสารวิชาชีพบัญชี, 9(25), 35-49.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2561). พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2561 จาก <http://www.tfac.or.th/upload/9414/SutEp9ZNKe.pdf>.
- อันธิกา สังข์แก้ว. (2554). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีของบริษัทจำกัดในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Aaker, D. A., Kumar, V. & Day, G. S. (2001). *Marketing Research*. New York: Wiley.
- Best, J. W. (1981). *Research in Education*. (4th ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Denise D. & Higgs, J. L.(2006). Shopping for an auditor. *The Journal of corporate Accounting and Finance*, 13(4), 9-15.
- Kirkos, E., Spathis, C. & Manolopoulos, Y. (2007). Data Mining Techniques for the Detection of Fraudulent Financial Statements. *Expert Systems with Applications*, 32(4), 995-1003.
- Knechel, W. R., Niemi, L. & Sundgren, S. (2008). Determinants of Auditor Choice: Evidence from a Small Client Market. *International Journal of Auditing*, 12(1), 65-88.
- Rovinelli, R. J. & Hambleton, R. K. (1977). On the Use of Content Specialists in the Assessment of Criterion-Referenced Test Item Validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2(1), 49-60.
- Streiner, D. L. & Norman, G. R. (1995). *Health Measurement Scales: A Practical Guide To Their Development and Use*. (2nd ed). Oxford: Oxford University Press.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York: Harper and Row Publication.